

**2022-2030 M. TELŠIŲ REGIONO PLĖTROS PLANO
PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. LT028-01-01-04
„DARBO VIETŲ PASIEKIAMUMO IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO DIDINIMAS“
PAGRINDIMO APRAŠAS**

2023-10-30 Nr. PA-2
Pakeista 2024-03-14 Nr. PA-2
Pakeista 2024-08-20 Nr. PA-12
Pakeista 2024-12-18 Nr. PA-22
Pakeista 2025-03-31 Nr. PA-3
Pakeista 2025-07-11 Nr. PA-11
Pakeista 2025-10-07 Nr. PA-13
Pakeista 2025-12-16 Nr. PA-15
Pakeista 2026-03-16 Nr. PA-2
Pakeista 2026-05-25 Nr. PA-4
Pakeista 2026-06-29 Nr. PA-8

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Regiono plėtros uždavinys (-iai)	2.1. uždavinys „Padidinti tvarų judumą regione, įgyvendinant darnaus judumo priemones miestuose“, LT028-02-01. 1.1 uždavinys „Padidinti turizmo ir kultūros objektų pasiekiamumą ir sudaryti sąlygas paslaugų plėtrai“, LT028-01-01. 1.2 uždavinys „Modernizuoti ir sukurti investicijoms ir verslo plėtrai palankią aplinką“, LT028-01-02. 2.2 uždavinys „Stiprinti civilinės saugos sistemą visuomenės saugumui užtikrinti“ LT028-02-02 2.3 uždavinys „Stiprinti vandentvarkos infrastruktūros ir valdymo centrų fizinę apsaugą bei atsparumą grėsmėms“ LT028-02-03
---	---

**II SKYRIUS
SITUACIJOS ANALIZĖ IR SIEKIAMAS POKYTIS**

Veikla „Darnaus judumo priemonių diegimas Mažeikių ir Telšių miestuose“

2022 – 2030 m. Telšių regiono plėtros plane numatyta 2 regiono plėtros problema - netvari transporto sistema, nepakankamas eismo saugumas. Nustatyta, kad pagrindinės problemos giluminė priežastis yra nepakankamas darnaus judumo priemonių diegimas miestuose.

2021 m. remiantis Statistikos departamento duomenimis Telšių regiono individualių lengvųjų automobilių skaičius 1000 gyventojui siekė 540, kai Lietuvos Respublikos šis rodiklis siekia 504. Iš atliktos darnaus judumo planų, finansuotų iš 2014 – 2020 m. Europos Sąjungos investicijų programos lėšomis, SSGG analizių pastebima, kad Telšių miestas nėra didelis, o gyvenamosios ir darbo vietos koncentruojasi miesto centre, tačiau net 47 proc. kelionių yra atliekama automobiliu.¹ Taip pat išskirta, kad Mažeikių miesto gyventojai blogai arba labai blogai vertina beveik visus susisiekimo elementus: viešojo transporto infrastruktūrą, gatvių / kelių, automobilių stovėjimo aikštelių, eismo reguliavimo infrastruktūrą, dviračių takų, jų ženklavimo, vientisumo, saugumo infrastruktūrą.²

¹ Telšių miesto darnaus judumo planas, patvirtintas 2018 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. T1-166.

² Mažeikių miesto darnaus judumo planas, patvirtintas 2017 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. T1-286.

Pagrindinė tikslinė grupė yra Mažeikių miesto ir Telšių miesto gyventojai, kurių skaičius 2023 m. pradžioje siekė 36 260 gyventojus Mažeikiuose ir 23 066 gyventojus Telšiuose.³ Tikslinės grupės poreikiai susiję su saugiu judėjimo galimybių gerinimu jų gyvenamosiose vietovėse, rekonstruojant, jungiant ar įrengiant naujus pėsčiųjų dviračių takus bevariklėmis transporto priemonės bus lengviau pasiekti darbo bei viešųjų paslaugų teikimo vietas. Planuojamos veiklos taip pat prisidės prie šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio mažinimo, o tai prisidės prie tiesioginės grupės sveikatos ir gyvenimo kokybės.

Netiesioginė tikslinė grupė yra Telšių regiono gyventojai. 2023 m. pradžioje Telšių regione gyveno 131 447 gyventojai. Sprendžiant problemą visi Telšių regiono gyventojai, besilankantys Mažeikiuose ir Telšiuose, galės mobiliau judėti mieste, lengviau ir saugiau pasiekti viešųjų paslaugų teikimo vietas. Taip pat ŠESD kiekio mažinimas prisidės prie Telšių regiono ŠESD kiekio mažinimo rodiklio, taip prisidedant prie saugesnės ir sveikesnės gyvenimo aplinkos.

2022 – 2030 m. Telšių regiono plėtros plano (toliau – Plane) Telšių regiono esamos situacijos analizės IV dalyje „Tvarus judumas“ aprašyta darnaus judumo esama situacija, pateikiami statistiniai rodikliai.

Plane numatyta, kad nustatytai problemai spręsti yra poreikis sumažinti Telšių regiono silpnybes (Plano Regiono stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizės dalis), sukuriant geresnes sąlygas naudotis bevariklėmis transporto priemonėmis, didinant pėsčiųjų ir dviračių takų junglumą bei plėtrą regione. Remiantis Valstybės agentūros duomenimis 2022 m. Mažeikių rajono savivaldybėje dviračių takų ilgis metų pabaigoje siekė 37,3 kilometrai, Telšių rajono savivaldybėje – 8 kilometrai.⁴

Analizuojant Nacionalinių pėsčiųjų ir dviračių takų plėtros žemėlapi⁵ matyti, kad esama infrastruktūra yra fragmentiška, daugelis takų remontuoti. Mažeikių miesto darnaus judumo plano veiksmų plane (variantas Nr. 2) numatytas veiksmas „Įrengti trūkstamas dviračių takų ir / ar pėsčiųjų jungtis su esamais takais atskiriant juos skirtingomis dangomis“, Telšių miesto darnaus judumo plano veiksmų plane (variantas Nr. 1) numatyti veiksmai „Vykdoma intensyvi pėsčiųjų takų (šaligatvių) ir dviračių takų rekonstrukcija/kapitalinis remontas gerinant jų techninius parametrus ir atnaujinant dangas“ ir „Vykdoma intensyvi pėsčiųjų takų (šaligatvių) ir dviračių takų rekonstrukcija/kapitalinis remontas gerinant jų techninius parametrus ir atnaujinant dangas“. Pažangos priemonės projektais planuojamos investicijos į 22,679 kilometrus dviračiams skirtos infrastruktūros. Mažeikiuose 15,58 kilometrais padaugės dviračiams skirtos infrastruktūros, Telšiuose – 7,1 kilometro. Pagal pateiktus Mažeikių ir Telšių rajono savivaldybių administracijų duomenis asmenų, besinaudojančių dviračiams skirta infrastruktūra, skaičius nebuvo fiksuojamas. Planuojama, kad iki 2029 m. dviračiams skirtos infrastruktūros naudotojų skaičius per metus sieks 25700 naudotojų.

Taip pat siekiant sumažinti Plane identifikuojamas silpnybes, planuojama sukurti darnaus transporto sistemas, įrengti eismo reguliavimo priemonių, viešojo transporto sustojimo stoteles, keleivių laukimo paviljonus, taip siekiant sumažinti ŠESD kiekį. Mažeikių miesto darnaus judumo plano veiksmų plane (variantas Nr. 2) numatytas veiksmas „Aiškūs, išsamūs viešojo transporto žemėlapiai bei maršruto laikas internete, stotyje, viešojo transporto stotelėse“.

Telšių miesto darnaus judumo plano veiksmų plane numatytos siūlomos įgyvendinti priemonės: 3.1. BTMP infrastruktūros plėtra, įrengiant pėsčiųjų ir dviračių takus, 3.4. Dviračių remonto stotelių įrengimas, 3.5. Dviračių stovėjimo aikštelių ir vietų įrengimas, 3.6. Dviračių stovėjimo ir saugojimo vietų (stogines) įrengimas, 3.7. Dviračių saugyklų įrengimas, 3.8. Dviračių stovų el. dviračiams, el. paspirtukams įrengimas, 4.1. Viešojo transporto stotelių atnaujinimas, 4.2. Naujų viešojo transporto stotelių įrengimas, 4.5. Šviesoforais reguliuojamos sankryžos įrengimas, 4.6. Šviesoforų rekonstrukcija, 4.9. Švieslenčių viešojo transporto stotelėse įrengimas, 4.10. Vaizdo stebėjimo kamerų įrengimas.

³ Valstybės duomenų agentūra. Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=88f10685-cd22-44df-a087-d76dd5d5f892#/>. Žiūrėta 2023-08-29.

⁴ Valstybės duomenų agentūra. Dviračių takų ilgis metų pabaigoje. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>. Žiūrėta 2023-08-01.

⁵ Prieiga per internetą: <https://gis.ktvis.lt/webappbuilder/apps/65/>. Žiūrėta 2023-08-01.

Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie Regionų plėtros programoje nustatyto poveikio rodiklio siekimo „Šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas 1 gyventojui – gyventojų kelionių įtaka (lengvųjų automobilių, motociklų, mopedų ir viešojo transporto naudojimas)“.

Šios pažangos priemonės veiklos 2. „Regiono turistinio patrauklumo didinimas“ ir 3. „Regiono investicinio patrauklumo didinimas“ apima 2024–2029 m. Telšių regiono funkcinės zonos strategijoje⁶ (toliau – FZ strategija) suplanuotus bendrus veiksmus, kurie įgyvendinami visoje Telšių regiono teritorijoje – Telšių, Mažeikių, Plungės rajonų ir Rietavo savivaldybėse pažangos priemonės apimtyje.

FZ savivaldybės bendrais strategijoje numatytais veiksmais prisidės prie 2022 – 2030 m. Telšių regiono plėtros plane įvardintos regiono plėtros problemos „Nepakankamai išvystyta turizmo ir verslo plėtros aplinka“ ir jos giluminių priežasčių „Nepakankamas turizmo objektų pasiekiamumas ir kokybiškų paslaugų trūkumas“, „Nepatraukli aplinka verslo plėtrai“ sprendimo.

Atsižvelgiant į tai, kad Telšių regiono savivaldybės yra susijusios socialiniais ir ekonominiais ryšiais, siejamos bendro etnokultūrinio identiteto bei turinčios bendras problemas, FZ strategijoje buvo išskirtos sritys, kuriose tikslingas bendradarbiavimas: regiono turistinio patrauklumo didinimas ir regiono investicinio patrauklumo didinimas.

Remiantis FZ strategijoje atlikta analize, Telšių regiono savivaldybėse nepatrauklias verslo kūrimo ir plėtros sąlygas, neišnaudojamą kultūrinį potencialą lemia viešosios infrastruktūros trūkumas investicijoms tinkamuose žemės sklypuose, atvirų bendravimo, bendradarbiavimo ir darbo erdvių smulkiojo ir vidutinio verslo (toliau – SVV) subjektams trūkumas, nepakankamas turizmo objektų prieinamumas, pritaikymas lankymui, žinomumas ir komunikacija, nepakankamas dėmesys etninio tapatumo išsaugojimui.

Žemiau analizuojamos suplanuotos veiklos ir kiekvienos jų poveikis tikslinės grupės poreikiams atskirai.

Pažangos priemonės veiklos 2. „Regiono turistinio patrauklumo didinimas“ tikslinė grupė – gyventojai, MVĮ, savivaldybės ir kitos viešojo sektoriaus institucijos ir įstaigos.

Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, Telšių regiono gyventojų skaičius yra mažėjantis. Siekiant didinti regiono patrauklumą, būtinos investicijos, sudarančios sąlygas darbo vietoms kurti, verslams vystytis, ūkinių veiklų įvairovei skatinti. Todėl tikslinės grupės poreikiai – patrauklios sąlygos gyventi ir lankytis Telšių regione, išsiskiriančiame savo kultūriniu identitetu.

Šiomis pažangos priemonės veiklomis bus įgyvendinami FZ strategijoje numatyti veiksmai, tiesiogiai ir netiesiogiai prisidedantys prie tikslinių grupių - gyventojų, MVĮ, savivaldybės ir kitų viešojo sektoriaus institucijų ir įstaigų problemų sprendimo.

Siekiant didinti regiono turistinį patrauklumą, numatoma pritaikyti lankymui gamtos ir kultūros objektus, pagerinti jų būklę ir pasiekiamumą Mažeikių, Plungės, Telšių rajonų ir Rietavo savivaldybėse. FZ strategijoje suformuoti 5 regioniniai turizmo maršrutai: „Žemaitijos piliakalniai“ su 4 projektais, „Gamtos peizažai“ su 16 projektais, „Sakralinis kelias“ su 2 projektais, „Oginskių paveldo pažintinis maršrutas“ su 4 projektais, „Pasivaikščiojimas su istorinėmis asmenybėmis“ su 1 projektu. Iš viso suplanuoti 27 turizmo infrastruktūros gerinimo projektai ir 1 jungtinis savivaldybių projektas bendrai regiono turizmo išteklių ir paslaugų informacinei duomenų mainų sistemai sukurti, iš viso 28 projektai.

Maršrute „Žemaitijos piliakalniai“ bus tvarkomi ir pritaikyti lankymui 9 piliakalniai, įrengiant būtiną infrastruktūrą. Maršruto objektai turės vieningą ženklumą.

⁶ Prieiga per internetą: <https://telsiuregionas.lt/tarybos-veikla/regiono-pletra/teritorines-strategijos/>

Maršruto „Gamtos peizažai“ objektai bus pritaikyti lankymui, įrengiant pažintinius edukacinius ar dviračių bei pasivaikščiojimo takus, poilsia vietas, paplūdimius prie upių bei ežerų, automobilių stovėjimo aikštes, apšvietimą, informacinę infrastruktūrą, statinius higienos poreikiams, apžvalgos aikštes, mažąją architektūrą, pritaikant žmonėms su negalia, kt. Maršrutas ir jo objektai turės vieningą ženklinimą.

Maršruto „Sakralinis kelias“ objektai (Plungės žydų žudynių vietos ir kapai Kaušėnų kaime bei Rainių Kančios koplyčia, Rainių miško žudynių vieta) bus pritaikyti lankymui, išvystant infrastruktūrą: dviračių–pėsčiųjų ir apžvalgos takus, įrengiant mažąją architektūrą, ženklinimą bei apšvietimą, automobilių stovėjimo aikštes, kt. bei vieningai suženklinant.

Maršruto „Oginskių paveldo pažintinis maršrutas“ objektai (Plungės dvaro sodyba, Rietavo kunigaikščių Oginskių dvarvietė, kt.) bus pritaikyti lankymui.

Maršrutas „Pasivaikščiojimas su istorinėmis asmenybėmis“ apjungia 11 kultūros objektų (pastatų, paminklų, muziejų) Mažeikių senamiestyje. Jis bus pritaikyti lankymui, įrengiant skiriamuosius simbolius šaligatvio dangoje, vedančius maršrutu „Pasivaikščiojimas su istorinėmis asmenybėmis“, sutvarkant prieigas ir aplinką prie objektų, įrengiant mažąją architektūrą, poilsio ir stovėjimo aikštes, suformuojant žolines dangas ir gėlynus.

Vienu jungtiniu savivaldybių projektu bus kuriama bendra regiono turizmo išteklių ir paslaugų informacinė duomenų mainų sistema, bendrai kuriamos ir įgyvendinamos naujos kultūrinės veiklos formos, vykdomi bendri veiksmai stiprinant Žemaitijos kultūrinio identiteta, užtikrinant bendrą viešųjų teikimą. Šiais veiksmais bus užtikrinamas FZ lankytinų objektų prieinamumas ir žinomumas, geriau panaudojami kultūros ir gamtos ištekliai.

Prie FZ strategijos įgyvendinimo prisideda šios pažangos priemonės projektas 1.11 „Dviračiams skirtos infrastruktūros įrengimas – tilto per Ventos upę pastatymas“, finansuojamas ES fondų 2021–2027 m. Investicijų programos 8 prioriteto 8.1. uždavinio įgyvendinimui skirtomis lėšomis. Jį įgyvendinant, bus įrengtas pėsčiųjų – dviračių tiltas Mažeikių mieste per Ventos upę, sujungiantis Mažeikių miesto dviračių taką su bendro regioninio maršruto „Gamtos peizažai“ lankytiniais objektais.

Pažangos priemonės veiksmais sprendžiama problema padarys poveikį tikslinės grupės - visų FZ savivaldybių gyventojų, veiklą vykdančių labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių, savivaldybių ir kitų viešojo sektoriaus institucijų ir įstaigų poreikiams. Gyventojai įgis platesnių rekreacinių, kultūrinių veiklų galimybių: daugiau turistinių objektų bus pritaikyta lankymui, pagerintas jų prieinamumas ir informacinė sklaida, etnokultūros puoselėjimo veiklos padidins gyventojų įsitraukimą į kultūrą, padidės savivaldybių patrauklumas gyventi ir lankytis, turizmo infrastruktūros plėtra sudarys palankias sąlygas verslams kurtis.

Pažangos priemonės veiklos 3. „Regiono investicinio patrauklumo didinimas“ tikslinės grupės – gyventojai, mažos ir vidutinės įmonės, nevyriausybinių organizacijos, savivaldybės ir kitos viešojo sektoriaus institucijos ir įstaigos. Tikslinių grupių poreikiai - patrauklios sąlygos investuoti Telšių regione, geresnės sąlygos verslo kūrimui ir plėtrai.

Siekiant didinti regiono investicinį patrauklumą, numatoma pritaikyti laisvus valstybinės žemės sklypus investicijoms ir pagerinti sąlygas verslo kūrimui ir plėtrai Plungės ir Rietavo savivaldybėse. Suplanuoti 5 verslo skatinimo infrastruktūros gerinimo projektai.

Plungės miesto pramonės teritorijose nuo Pramonės pr. 4B iki laisvo sklypo, esančio Pramonės pr. 6K bus įrengiama infrastruktūra, reikalinga investicijoms pritraukti; atliekami darbai –pėsčiųjų/dviračių tako ir jungčių su esamais takais įrengimas.

Rietavo mieste bus tvarkomos teritorijos, tinkamos investicijoms pritraukti, įrengiant gatvių asfaltbetonio dangą, drenažą, lietaus nuotekų sistemas, apšvietimą, nuovažas, kt. Rietave planuojama įkurti regioninį bendradarystės ir verslumo kompetencijų stiprinimo centrą, kuriame bus teikiamos naujos viešosios paslaugos smulkiojo ir vidutinio verslo (toliau – SVV) subjektams bei ketinantiems pradėti verslą asmenims iš visos FZ teritorijos.

Vienu jungtiniu savivaldybių projektu bus kuriama bendra regiono verslo informacinė duomenų mainų sistema/platforma investicijoms pritraukti per bendrą rinkodarą, sukurtų verslo skatinimo produktų viešinimą ir populiarinimą, rinkos analizę, investicijų pritraukimo kampanijas ir reklamą, kt. Visos regiono savivaldybės užtikrins veiklų įgyvendinimą ir sklaidą, naudojamos

savo infrastruktūrą ir žmogiškuosius išteklius, į jų vykdymą įtraukiant verslo, verslo informacijos, turizmo ir verslo informacijos centrus, verslo ir menų inkubatorius.

Neinvesticiniais veiksmais bus vykdomos sukurtų verslo skatinimo produktų viešinimo ir populiarinimo veiklos, tyrimai, rinkos analizė ir potencialių investuotojų identifikavimas; investicijų pritraukimo kampanijos ir reklama; investicijų pritraukimo renginiai, konferencijos ir pan., sukurto skaitmeninio informacinio įrankio palaikymas, užtikrinant bendrą viešosios paslaugos teikimą.

Šiais veiksmais sprendžiama problema padarys poveikį tikslinės grupės - visų FZ savivaldybių gyventojų, veiklą vykdančių labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių, nevyriausybinių organizacijų, savivaldybių ir kitų viešojo sektoriaus institucijų ir įstaigų poreikiams. Sukūrus investicijoms ir verslo plėtrai palankesnes sąlygas bei teikiant naujas viešąsias paslaugas SVV subjektams, bus skatinamas verslumas, pritraukta privačių investicijų ir sudarytos sąlygos veiklą vykdančių labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių plėtrai, bendradarbybės ir verslumo kompetencijų stiprinimo centras skatins verslų steigimąsi, didės gyventojų įsidarbinimo ir/ar verslo įmonių steigimo ir /ar plėtros galimybės, darbo rinkos aktyvumas. Padidės savivaldybių patrauklumas investicijoms, viešojo sektoriaus institucijų ir įstaigų veiklų/paslaugų plėtros galimybės.

Numatomi veiksmai prisidės prie 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos 5 prioriteto „Piliečiams artimesnė Lietuva“ 5.2 uždavinio „Skatinti integruotą ir įtraukią socialinę, ekonominę ir aplinkosaugos plėtrą vietos lygmeniu, puoselėti kultūrą, gamtos paveldą, darnų turizmą ir saugumą kitose nei miestų teritorijose“ įgyvendinimo.

Tikslinių grupių poreikiai, atsižvelgiant į demografines, technologines ir kitas tendencijas šios pažangos priemonės įgyvendinimo ir 5 metus po pažangos priemonės įgyvendinimo laikotarpiu išliks nemažėjantys.

Kooperuojant turimus išteklius, išnaudojant stiprybes ir galimybes, pažangos priemonės veiklomis siekiama šių kokybinių pokyčių:

1. Pritraukta daugiau privačių investicijų, kuriančių naujas darbo vietas regione, teikiama naujų viešųjų paslaugų smulkiąjam ir vidutiniam verslui, pagerintas paslaugų prieinamumas ir kokybė, padidintas paslaugų gavėjų skaičius (metinis konsoliduotų viešųjų paslaugų vartotojų skaičius – 5600).

2. Padidintas regiono savivaldybių patrauklumas gyventi ir lankytis, pagerintas turizmo paslaugų prieinamumas ir kokybė, padidėjęs regiono matomumas ir žinomumas, jo išskirtinumas per etnokultūros puoselėjimą ir etninį tapatumą.

Įgyvendinus šią pažangos priemonę, bus prisidedama prie 2022–2030 m. Regionų plėtros programoje⁷ nustatytų poveikio rodiklių siekimo (3 lentelė).

Poveikio rodikliai	Pradinė rodiklio reikšmė (metai)	Siektina rodiklio reikšmė (metai)	Siektina rodiklio reikšmė (metai)
Gyventojų užimtumo lygis (15–64 metų), procentai	69,9 (2020)	71,3 (2025)	73,5 (2029)
Pridėtinė vertė gamybos sąnaudomis pagal veiklos vykdymo vietą (nefinansinių įmonių), tenkanti vienam dirbančiajam per metus, tūkst. Eur	21,6 (2019)	26,0 (2025)	32,0 (2030)
Asmenys, patiriantys skurdo riziką ar socialinę atskirtį procentai	23,6 (2020)	21,9 (2025)	17,7 (2030)

1 lentelė. Siektinos poveikio rodiklių reikšmės Telšių regione

2

Keletas panašių veiklų verslo ir turizmo infrastruktūrai gerinti Telšių regione buvo įgyvendinama ir anksčiau, tačiau nepakankamomis apimtimis. 2014–2020 m. ES lėšų

⁷ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 m. regionų plėtros programos patvirtinimo“ (III skyrius „RPP poveikio rodikliai ir jų siektinos reikšmės“, 1 lentelė „NPP ir RPP rodiklių sąsajos“);

programavimo laikotarpiu infrastruktūra verslo plėtrai buvo kuriama įgyvendinant projektą „Apleistos teritorijos tarp karaliaus Mindaugo gatvės ir geležinkelio Šiauliai–Klaipėda Telšių mieste, infrastruktūros rekonstravimas“ (investuota 1,3 mln. Eur) pagal priemonę 07.1.1-CPVA-V-902 „Pereinamojo laikotarpio tikslinių teritorijų vystymas“. Rietavo mieste infrastruktūra verslo plėtrai pagerinta įgyvendinant projektą „Rietavo miesto apleistos teritorijos L. Ivinskio g. 16 atnaujinimas ir plėtra“ pagal priemonę 07.1.1-CPVA-V-907-01 „Miesto inžinerinės infrastruktūros, svarbios verslui, atnaujinimas ir plėtra“ (investuota 60,1 tūkst. Eur).

Panašios veiklos turizmo infrastruktūrai gerinti regione buvo įgyvendinamos tik iš dalies – lankymui ir turizmui pritaikyti pavieniai gamtos ar kultūros objektai, neapjungiant jų į bendrus regioninius turistinius maršrutus ir nevykdant komunikacinių, informacinių veiklų. Regione dviem etapais įgyvendintas projektas „Telšių regiono savivaldybės jungiančių turizmo trasų informacinės infrastruktūros plėtra“ (pagal priemonę NR. 05.4.1-LVPA-R-821 „Savivaldybės jungiančių turizmo trasų maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“). Investavus 596 448 Eur, visose keturiose savivaldybėse įrengti ženklavimo infrastruktūros objektai, informaciniai stendai, kryptinės rodyklės, liečiami taktiliniai žemėlapiai su Brailio raštu, informaciniai interaktyvūs turizmo stendai su garso įranga, pritaikyti ir žmonėms su specialiaisiais poreikiais. Padidintas Telšių regiono kultūros ir gamtos paveldo žinomumas, sėkmingai išbandytas regioninis požiūris į turizmo maršrutų kūrimą.

Tačiau įgyvendintos veiklos šiose srityse nebuvo pakankamos, tolimesniam verslo ir turizmo plėtros problemų sprendimui reikalingos investicijos.

Telšių regiono esamos situacijos bei problemų ir jų priežasčių analizė pateikiama TRPPL I skyriuje „Regiono plėtros plano teritorinė aprėptis ir regiono esamos situacijos analizė“, Telšių regiono funkcinės zonos analizė pateikiama 2024–2029 m. Telšių regiono funkcinės zonos strategijos (toliau – FZ strategija) II skyriuje „Funkcinės zonos analizė“.

Žemiau pateikiama pažangos priemonės 2 ir 3 veiklos poreikį pagrindžianti 2024-2029 m. Telšių regiono funkcinės zonos strategijos informacija.

FZ strategijoje išskirta bendra funkcinės zonos problema – „Nepatrauklios verslo kūrimo ir plėtros sąlygos, neišnaudojamas kultūrinis potencialas“. Problemos buvimą pagrindžia šie faktai:

1. *Žemas materialinių investicijų lygis vienam gyventojui.* Per 5 metus (2018–2022 m.) FZ materialinės investicijos nei karto nepasiekė šalies vidurkio. Arčiausiai šalies vidurkio FZ materialinės investicijos priartėjo 2022 m. (3 845 Eur palyginti su Lietuvos 4 393 Eur), tačiau ši tendencija nėra pastovi, nes FZ rodiklį veikia AB „ORLEN Lietuva“ (rodiklis pastebimai išauga įmonei atliekant planinius remontus ar kitas didesnes investicijas, kurios piko metu gali siekti beveik 30 proc. visų FZ materialinių investicijų). Pašalinus šiuos svyravimus, materialinės investicijos FZ gali siekti apie 60 proc. Lietuvos vidurkio (žr. 1 lentelė). Tai rodo, kad FZ pritraukia santykinai nedaug investicijų, nuo kurių priklauso tvarus augimas ateityje.

Metai	Telšių regiono materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, Eur	Lietuvos vidutinis, materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, Eur	Procentinis skirtumas
2018	2117	2883	-26,57
2019	1956	3414	-42,71
2020	1889	3229	-41,50
2021	2260	3847	-41,25
2022	3845	4393	-12,47

2 lentelė. Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui

FZ yra teritorijų, tinkamų verslo plėtrai, tačiau jų pritaikymas privačių investicijų pritraukimui yra nepakankamas dėl viešosios infrastruktūros trūkumų: dalis esamų laisvų sklypų nesujungti susisiekimo sistema (nepakanka privažiuojamųjų kelių), neužtikrinta integracija į miesto inžinerinę infrastruktūrą (trūksta jungčių su miesto vandentiekio, nuotekų sistemomis ir pan.).

2. *Žemas verslumo lygis*⁸, kuris FZ siekė 2023 m. apie 70 proc. Lietuvos vidurkio (FZ rodiklio reikšmė – 24,64, Lietuvos – 35,01 mažų ir vidutinių įmonių (MVĮ) vienam tūkstančiui gyventojų). Visgi, netolygumai tarp funkcinės zonos savivaldybių buvo nedideli, rodiklio intervalas buvo tarp

⁸ Verslumo lygis vertinamas mažų ir vidutinių įmonių skaičių dalinant iš atitinkamų metų to paties administracinio vieneto nuolatinių gyventojų skaičiaus ir dauginant iš 1 000.

22,98 Plungės r. sav. (mažiausia reikšmė) ir 26,71 MVĮ vienam tūkstančiui gyventojų Mažeikių r. sav. (didžiausia reikšmė).

3. *Darbo užmokesčio dydis atsilieka nuo Lietuvos vidurkio* ir jo augimo tempas neleidžia šio skirtumo iš esmės sumažinti. 2022 m. FZ vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (DU) siekė 1 547,8 Eur (bruto) (žr. 3 lentelę). Palyginus su DU vidurkiu Lietuvoje, atotrūkis siekė 241,2 Eur, per pastarųjų penkerių metų laikotarpį atotrūkis iš esmės nesikeitė – nuo 86,3 % šalies vidurkio (2018 m.) iki 86,8 % (2022 m.). Vertinant 2021 m. DU pagal atskiras ekonomines veiklas, keturiose iš jų jis buvo beveik mažiausias (9–10 vieta) Lietuvoje. Tai 1) apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla; 2) informacija ir ryšiai; 3) kita aptarnavimo veikla; 4) žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė. Tuo metu atvirkščiai, dvi veiklos – apdirbamoji gamyba bei vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas – 2021 m. buvo vienos iš geriausiai apmokamų Lietuvoje tarp apskričių⁹. Tai rodo, kad FZ išlaiko aukštą pramonės potencialą, kita vertus pridėtinės vertės kūrimas yra mažiau diversifikuotas neišnaudojami su turizmu ir informacinėmis technologijomis susiję sektoriai. Tai gali turėti ilgalaikį neigiamų pasekmių FZ gyventojams ir ekonomikai, ypač turint omeny, kad didelė dalis FZ pramonės susidurs su perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos iššūkiais (naftos produktų gamyba) ir (ar) darbo vietų mažėjimu dėl apdirbamosios gamybos robotizacijos.

Metai	Telšių regiono darbo užmokestis (Eur)	Lietuvos vidutinis darbo užmokestis (Eur)	Procentinis skirtumas (%)
2018	818,3	924,1	-11,4
2019	1122,9	1296,4	-13,3
2020	1243,8	1428,6	-12,9
2021	1370,8	1549,4	-13,2
2022	1547,8	1789	-13,5

3 lentelė. 2018–2022 metų Telšių regiono vidutinis darbo užmokestis (mėnesinis) bruto (Eur) | Lietuvos vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (bruto) (Eur) | Procentinis skirtumas (%)

4. *Mažai diversifikuota ekonomika*. FZ nėra aktyviai lankoma turistų – nakvynių skaičius, tenkantis 1-am gyventojui apgyvendinimo įstaigose 2022 m. siekė 0,94 ir svyravo nuo 0,13 Rietavo savivaldybėje iki 1,45 Mažeikių r. sav. (palyginimui, Lietuvoje šio rodiklio reikšmė siekė 2,88)¹⁰. 2018–2022 m. duomenimis, FZ apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų teikėjų sukuriamą pridėtinę vertę dirbančiajam siekė vidutiniškai 9 Eur (Lietuvos vidurkis 2018–2022 m. dirbančiajam – 11,46 Eur) ir svyravo tarp 10,5 Eur Mažeikių rajono savivaldybėje ir 7,1 Eur Telšių rajono savivaldybėje.

Vertinant kultūros įmonių¹¹, tenkančių 1 tūkst. gyventojų, skaičių, geriausia situacija yra Rietavo savivaldybėje – 1,79, o likusiose FZ savivaldybėse – Plungės r. – 1,41, Mažeikių r. – 1,3, Telšių r. – 1,22 (palyginimui, Vilniaus mieste 1 tūkstančiui gyventojų tenka daugiau nei 6 kultūros įmonės). Analizuojant kitus Savivaldybių kultūros indekso rodiklius, pastebima, kad FZ paprastai geriau vertinami su valstybės ir savivaldybių įstaigų veikla siejami rodikliai, tokie kaip bibliotekų ar kultūros centrų skaičius, meno mėgėjų kolektyvų skaičius (nors ir šiuo atveju geresnius rodiklius už šalies vidurkį pasiekia tik Rietavo savivaldybė), o su profesionaliu menu ir kūrybine ekonomika susiję rodikliai yra prastesni, nei vidutiniškai Lietuvoje. Net ir Telšių rajono savivaldybėje, kurioje veikia Vilniaus dailės akademijos fakultetas (kiti padaliniai veikia daug didesnėse Kauno ir Klaipėdos miestų savivaldybėse) ir menų inkubatorius, profesionalaus meno kūrėjų skaičius 1000-iui gyventojų yra mažesnis už vidutinį Lietuvoje.

5. *Žemaičių kalba ir kultūra nėra naudojama kaip svarbus veiksnys tiek FZ socialinių ryšių kūrimui, tiek investicijų ir talentų pritraukimui*. Žemaičių kalba 2010 m. Tarptautiniame ISO kalbų sąraše įregistruota kaip gyva baltų kalba (kodas: ISO 639-3) šalia kitų trijų gyvų baltų kalbų – lietuvių, latvių ir latgalių, turinti sunormintą gramatiką (A. Girdenis, J. Pabrėža ir kiti). Apytiksliai

⁹ Šaltinis: Inovacijų agentūros regioninė ekonomikos apžvalga „Telšių apskrities ekonominės struktūra ir raida“ (<https://inovacijuagentura.lt/site/binaries/content/assets/analitika/apzvalgos/2022/telsiu-apskr.-v2.pdf>).

¹⁰ Šaltinis: 2022–2030 m. Telšių regiono plėtros planas, patvirtintas Telšių regiono plėtros tarybos 2023 m. kovo 10 d. sprendimu Nr. K/S-5 „Dėl 2022–2030 m. Telšių regiono plėtros plano patvirtinimo“ (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/461752b0bf3c11ed97b2975f7dad7488>).

¹¹ Šaltinis: Savivaldybių kultūros indeksas, 2022 m. (https://www.kulturostyrimai.lt/wp-content/uploads/2023/12/SKI2022_Tyrimo-ataskaita.pdf).

vertinimu, žemaitiškai (kartu su bendrine lietuvių kalba ir (dažnai) užsienio kalbomis) kalba apie 500 tūkst. žmonių, kurie kartu save identifikuoja ir su kalba, ir su istorinėmis asmenybėmis (S. Daukantas, J. A. Pabrėža, M. Valančius, S. Stanevičius ir kt.), kilmės vieta, žemaitiško charakterio savybėmis (ar auto stereotipais) – atkaklūs, santūrūs, orūs, „kieti“. Kaip esminis žemaičių charakterio bruožas įvardijamas užsispyrimas, šis žodis (pozityvia prasme) pavartotas daugumoje visų su žemaičių elgesio ir požiūrio į gyvenimą savitumu susijusių pavyzdžių¹². Visgi, vertinant kitus (aukščiau aptartus) problemos aspektus, nėra akivaizdžių požymių, kad šis veiksnys būtų aktyviai naudojamas turizmo, kūrybinės ekonomikos plėtrai, ryšių su diaspora (įskaitant potencialius investuotojus) palaikymui.

2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą papildžius naujais specialiaisiais prioritetais, į 2022 – 2030 m. Telšių regiono plėtros planą įtrauktos naujos veiklos, susijusios su 12-uju prioritetu (geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsauga ir atsparumas) ir 15-uju prioritetu (civilinės infrastruktūros atsparumo ir parengties stiprinimas):

Veikla 4. Civilinės saugos sistemos stiprinimas

Veikla 5. Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos bei atsparumo grėsmėms stiprinimas

Šiomis veiklomis bus sprendžiama regiono plėtros problema 2. „Netvari transporto sistema, nepakankamas gyvenamosios aplinkos, kritinės infrastruktūros ir eismo saugumas“ ir dvi jos giluminės priežastys.

Veikla 4. Civilinės saugos sistemos stiprinimas. Įgyvendinant veiklą, bus sprendžiama regiono plėtros problemos giluminė priežastis „Nepakankamas civilinės saugos sistemos išvystymo lygis visuomenės saugumui užtikrinti“. Sprendžiama problema yra tiesiogiai susijusi su regiono gyventojais, savivaldybių institucijomis, sveikatos priežiūros įstaigomis, taip pat kitais viešojo sektoriaus subjektais, atsakingais už civilinę saugą ir ekstremalių situacijų valdymą.

Pagrindinė tikslinė grupė – regiono gyventojai, kuriems ne visose savivaldybėse užtikrinamas pakankamas priedangų prieinamumas ar jų atitikimas minimaliems saugumo reikalavimams, taip pat darbuotojai, dirbantys ekstremaliųjų situacijų operacijų centruose (ESOC), kurių darbo vietos nepakankamai aprūpintos. Netiesiogiai problema veikia ir verslo subjektus bei kritinės infrastruktūros naudotojus, kurių veiklos tęstinumas priklauso nuo efektyvaus krizių valdymo.

Sprendžiama problema darys poveikį tikslinių grupių poreikiams: fizinės apsaugos užtikrinimui (pakankamas ir tinkamai įrengtas priedangų tinklas), operatyviam ir koordinuotam reagavimui į ekstremalias situacijas (tinkamai aprūpintos ESOC darbo vietos). Investicijos į priedangų įrengimą, jų pritaikymą bent minimaliems reikalavimams bei naujų priedangų kūrimą tiesiogiai gerins gyventojų saugumą ir mažins rizikas krizinių situacijų metu.

Vertinant ateities tendencijas, tikėtina, kad dėl geopolitinės aplinkos nestabilumo, klimato kaitos nulemtų ekstremalių reiškinių dažnėjimo bei technologinių grėsmių augimo, didės atsparumo krizėms, pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms ir civilinės saugos priemonių stiprinimo svarba. Demografiniai pokyčiai (gyventojų koncentracija miestuose, visuomenės senėjimas) lems didesnę poreikį lengvai prieinamoms, universaliai pritaikytoms priedangoms, o technologinė pažanga skatins modernių ekstremalių situacijų valdymo sprendimų diegimą. Todėl investicijos yra būtinos ne tik esamų trūkumų šalinimui, bet ir ilgalaikiam regiono atsparumo stiprinimui.

Civilinės saugos sistemos stiprinimo poreikis ir jį pagrindžianti informacija yra detalizuota 2022 – 2030 m. Telšių regiono plėtros plano (toliau – Planas) Telšių regiono esamos situacijos analizės IV dalyje „Tvarus judumas, civilinė sauga ir kritinė infrastruktūra“: aprašyta esama situacija, infrastruktūros prieinamumas, kokybė, pateikti statistiniai duomenys, nurodyti problemos masto netolygumai tarp regiono savivaldybių.

Įgyvendinus priemonę, bus modernizuota dalis esamų ir įrengta 1 nauja priedanga. Iš viso bus sukurta ir (ar) pagerinta 21 priedangos infrastruktūra, iš jų 4 priedangos atitiks II lygio priedangoms nustatytus reikalavimus (Mažeikių rajono savivaldybėje). Dėl įgyvendintų investicijų prieigą prie saugių ir reikalavimus atitinkančių priedangų papildomai turės 4731 gyventojas, iš

¹² Šaltinis: Silvija Papaurėlytė, Kazimieras Žeperka „Lietuvos etninių sričių gyventojų charakterio bruožai kalbos pasaulėvaizdyje“ (<https://journals.lki.lt/bendrinekalba/article/download/284/349/>).

kurių 997 vietos bus II lygio priedangose. Taip pat bus įrengtas vienas ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC) Mažeikių rajono savivaldybėje, užtikrinant efektyvesnę reagavimą į krizes.

Ilgalaikėje perspektyvoje tai didins viešųjų paslaugų prieinamumą ekstremalių situacijų metu, stiprins institucijų veiklos efektyvumą ir prisidės prie bendro regiono atsparumo bei saugumo didinimo.

Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie šių Regionų plėtros programoje nustatyto poveikio rodiklių siekimo: Gyventojų, teigiamai vertinančių įstaigų pasirengimą ekstremalioms situacijoms dalis | procentai ir Gyventojų, kuriems užtikrinta vieta iki 2 ar aukštesnio lygio modernizuotose priedangose, dalis | procentai.

Priedangų modernizavimas Valstybės gynybos fondo lėšomis *Telšių regione* yra vykdomas, tačiau nėra pakankamas, tai aprašyta Plano IV dalyje „Tvarus judumas, civilinė sauga ir kritinė infrastruktūra“. II lygio priedangų talpumas po jų modernizacijos gynybos fondo lėšomis sieks tik apie 9,4 proc. nuolatinių regiono gyventojų, kuriems nustatytas priedangų poreikis. Didžioji dalis regione parinktų priedangų išliks žemesnio atsparumo lygio (3 lygio).

Veikla 5. Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos bei atsparumo grėsmėms stiprinimas

Pažangos priemonės veikla bus sprendžiama regiono plėtros problemos giluminė priežastis „Nepakankama vandentvarkos infrastruktūros ir valdymo centrų fizinė apsauga (atsparumas)“, įgyvendinamos priemonės, skirtos geriamojo vandens infrastruktūros apsaugai.

Tiesioginė tikslinė grupė yra gyventojai, kurių poreikiams – patikimam ir nepertraukiamam geriamojo vandens tiekimui, jo kokybei, higienos ir sveikatos užtikrinimui bei gyvenimo kokybės palaikymui, taip pat saugumui ekstremalių situacijų metu – sprendžiama problema turės tiesioginį poveikį. Kita tikslinė grupė – viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai. Investicijos į fizinę apsaugą (aptvėrimus, stebėjimo sistemas, prieigos kontrolę) mažins kritinės infrastruktūros pažeidžiamumą fizinėms, elektros tiekimo ir hibridinėms grėsmėms bei didins gebėjimą efektyviai reaguoti į ekstremalias situacijas. Numatytos veiklos padės savivaldybėms efektyviau vykdyti savo funkcijas: užtikrinti gyvybiškai svarbias paslaugas ir valdyti rizikas ekstremalių situacijų metu.

Po penkerių metų nuo pažangos priemonės įgyvendinimo pabaigos tikimasi, kad infrastruktūros atsparumo reikalavimai dar labiau padidės, o augant geopolitinėms įtampoms ir didėjant ekstremalių situacijų tikimybei, stiprės poreikis užtikrinti patikimą kritinės infrastruktūros veikimą. Gyventojai tikėtis nepertraukiamo paslaugų tiekimo bet kokiomis sąlygomis, nes vandentvarkos sektorius yra svarbia nacionalinio saugumo dalimi.

Pažangos priemonės veiklos kritinės infrastruktūros apsaugai stiprinti poreikis yra detalizuotas ir pagrįstas Plano IV dalyje „Tvarus judumas, civilinė sauga ir kritinė infrastruktūra“.

Aprašyta esama situacija, infrastruktūros prieinamumas, pateikti statistiniai duomenys. Pažymėtina, kad visų savivaldybių vandentvarkos infrastruktūra neatitinka nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų fizinės ir veiklos apsaugos reikalavimų (patvirtinti LR aplinkos ministro 2004 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. D1-543, 2024 m. gruodžio 3 d. redakcija), šiuose reikalavimuose numatytos fizinės ir veiklos apsaugos priemonės nėra įdiegtos.

Įgyvendinus priemonę, bus sustiprinta geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros fizinė apsauga, padidintas įmonių veiklos atsparumas ir gyventojų, prijungtų prie apsaugotų vandenviečių skaičius. Keturios vandentvarkos įmonės investuos į saugaus vandens tiekimo užtikrinimo priemones. Siekiant padidinti įmonių veiklos atsparumą, bus įdiegtos 684 apsaugos priemonės 90-tyje vandenviečių, dviejuose vandens gerinimo įrenginiuose, dviejuose valdymo centruose.

Tai padidins viešųjų paslaugų prieinamumą ekstremalių situacijų metu, stiprins institucijų veiklos efektyvumą ir prisidės prie bendro regiono atsparumo bei saugumo didinimo.

Pažangos priemonės įgyvendinimas prisidės prie šių Regionų plėtros programoje nustatyto poveikio rodiklio „Viešųjų geriamojo vandens tiekėjų vandenviečių, kuriose įgyvendintos apsaugos priemonės, dalis“ procentais siekimo.

Anksčiau panašių priemonių ar veiklų savivaldybių vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės nebuvo įgyvendinusios.

III SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Veikla „Darnaus judumo priemonių diegimas Mažeikių ir Telšių miestuose“

Pažangos priemonės įgyvendinimo teritorija – Mažeikių miestas ir Telšių miestas.

Veiklos 2. „Regiono turistinio patrauklumo didinimas“ ir 3. „Regiono investicinio patrauklumo didinimas“ bus įgyvendinamos FZ strategijoje numatytoje Telšių regiono teritorijoje, apimančioje Telšių, Mažeikių, Plungės rajonų ir Rietavo savivaldybes.

Veiklos 4. „Civilinės saugos sistemos stiprinimas“ ir 5. „Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos bei atsparumo grėsmėms stiprinimas“ bus įgyvendinamos keturių Telšių regiono savivaldybių teritorijoje – Mažeikių, Plungės, Telšių rajonų savivaldybių ir Rietavo savivaldybėse.

IV SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLOS, PROJEKTŲ VYKDYTOJAI IR PARTNERIAI

Veikla 1. „Darnaus judumo priemonių diegimas Mažeikių ir Telšių miestuose“

Pažangos priemone bus įgyvendinama veikla – darnaus judumo priemonių diegimas Mažeikių ir Telšių miestuose. Ši veikla prisidės prie Plane numatytos problemos giluminės priežasties „Nepakankamas darnaus judumo priemonių diegimas miestuose“ sprendimo.

Atsižvelgiant į regioninės pažangos priemonės Nr. 10-001-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“ finansavimo gairėse numatytas išankstines sąlygas, pareiškėjais gali būti Mažeikių rajono savivaldybės administracija ir Telšių rajono savivaldybės administracija.

Veiklos 2. „Regiono turistinio patrauklumo didinimas“ ir 3. „Regiono investicinio patrauklumo didinimas“.

Šios veiklos tiesiogiai siejasi su Telšių regiono plėtros plane nustatyta Telšių regiono problema „Nepakankamai išvystyta turizmo ir verslo plėtros aplinka“ ir jos giluminėmis priežastimis „Nepakankamas turizmo objektų pasiekiamumas ir kokybiškų paslaugų trūkumas“ bei „Nepatraukli aplinka verslo plėtrai“ ir yra skirtos joms spręsti.

Projektų vykdytojai ir partneriai. Remiantis Vietos savivaldos įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 38 punktu, sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos. Remiantis Įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi, viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys. Remiantis Įstatymo 54 ir 55 straipsniais, savivaldybės, įgyvendindamos valstybės perduotas funkcijas, užtikrina viešųjų paslaugų teikimą gyventojams, nustatydama šių paslaugų teikimo būdą, taisykles ir režimą, steigdama biudžetines ir viešąsias įstaigas, savivaldybės įmones, akcines bendroves, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parinkdama viešųjų paslaugų teikėjus ir įgyvendindama viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę.

Atsižvelgiant į aukščiau minėtas Įstatymo nuostatas, pažangos priemonės projektų pareiškėjais ir partneriais gali būti Mažeikių, Plungės, Telšių rajono ir Rietavo savivaldybių administracijos, VšĮ Žemaitijos turizmo informacijos centras, VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras, BĮ „Veiklus Rietavas“, BĮ „Plungės turizmo informacijos centras“. Investicijos planuojamos į valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančią turtą.

Veikla 4. „Civilinės saugos sistemos stiprinimas“

Planuojamos įgyvendinti veiklos, finansuojamos pagal regioninės pažangos priemonės 01-004-10-04-01 (RE) „Stiprinti civilinę parengtį“ finansavimo gaires:

1. Priedangų naujai statomuose ar esamuose visuomeninės paskirties pastatuose ir visuomeninės paskirties inžineriniuose statiniuose įrengimas, taip pat visuomeninės paskirties statiniuose esamų priedangų modernizavimas, didinant jų atsparumą ir pritaikymą riboto judumo asmenims.

2. Savivaldybių ekstremaliųjų situacijų operacijų centrų modernizavimas (patalpų įrengimas, įrangos ir (ar) baldų įsigijimas, įrengimas),

Šios veiklos tiesiogiai siejasi su Telšių regiono plėtros plane įvardyta problema „Netvari transporto sistema, nepakankamas gyvenamosios aplinkos, kritinės infrastruktūros ir eismo saugumas“. Jų įgyvendinimas prisidės prie plane nustatytos giluminės priežasties „Nepakankamas civilinės saugos sistemos išvystymo lygis visuomenės saugumui užtikrinti“ sprendimo.

Galimi pareiškėjai – savivaldybių administracijos, nes pagal Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnį civilinė sauga yra savivaldybių savarankiškoji funkcija, t. y. savivaldybės yra atsakingos už pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, jų valdymą ir gyventojų apsaugos organizavimą savo teritorijoje.

Galimi partneriai – savivaldybių biudžetinės ir viešosios įstaigos, kurių valdomuose ar naudojamuose pastatuose planuojama įrengti ar modernizuoti priedangas, nes gali būti investuojama į priedangų įrengimą visuomeninės paskirties statiniuose, kurie nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei ir (ar) kuriuos nuosavybės, patikėjimo ar panaudos teise valdo juridiniai asmenys, kurių savininkas, dalininkas ar akcininkas yra valstybė ar savivaldybė;

Veikla 5. Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos bei atsparumo grėsmėms stiprinimas

Planuojama įgyvendinti veikla, finansuojama pagal regioninės pažangos priemonės Nr. 02-001-06-07-03 (RE) „Didinti geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros saugumą“ finansavimo gaires – diegiamos Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių saugumo planuose numatytos priemonės, skirtos geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugai.

Ši veikla tiesiogiai siejasi su Telšių regiono plėtros plane įvardyta problema 2. „Netvari transporto sistema, nepakankamas gyvenamosios aplinkos, kritinės infrastruktūros ir eismo saugumas“, veiklos įgyvendinimas prisidės prie plane nustatytos giluminės priežasties 2.4. „Nepakankama vandentvarkos infrastruktūros ir valdymo centrų fizinė apsauga (atsparumas)“ sprendimo.

Galimi pareiškėjai – viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, turintys geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo licenciją, išduotą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, ir kuriems savivaldybės tarybos sprendimu savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje pavesta vykdyti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą.

Galimi partneriai – savivaldybių administracijos.

V SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PROJEKTŲ ATRANKA

Visai pažangos priemonei ir jos penkioms veikloms projektų atranka bus organizuojama planavimo būdu, kuris taikomas projektams, kuriais įgyvendinamos Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos funkcijos ir veiklos, kurie priskirtini valstybės ar savivaldybių institucijoms ar įstaigoms ar jų kontroliuojamiems juridiniams asmenims ir kuriais tiesiogiai prisidedama prie pažangos priemonės įgyvendinimo ir joje numatytų rezultatų pasiekimo, vadovaujantis Strateginio valdymo metodikos 135.2 punkto nuostatomis. Siekiama, kad viešosios paslaugos būtų tolygiai pasiskirsčiusios Telšių regione.

VI SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PRISIDĖJIMAS PRIE HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMO

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Horizontalieji principai (toliau – HP)	Informacija apie pažangos priemonės prisidėjimą prie HP
1.	Darnaus vystymosi	<i>Veikla „Darnaus judumo priemonių diegimas Mažeikių ir Telšių miestuose“</i>

	Igyvendinant Pažangos priemonės veiklos projektus turi būti laikomasi Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos regioninės pažangos priemonės Nr. 10-001-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“ finansavimo gairėse (toliau – Gairės) numatytų HP reikalavimų, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą. Projektais turi būti siekiama prisidėti prie išmetamų dujų ir teršalų kiekio mažinimo. Turi būti laikomasi klimato ir aplinkos apsaugos standartų. Jokia projekto veikla neturi būti daroma reikšmingos žalos 6 aplinkos tikslams, nurodytiems Gairių 3.2 papunktyje. Sprendimai naudoti judėjimo, regos, klausos ar kitą negalią turintiems asmenims, visi įgyvendinami sprendimai, diegiant universalaus dizaino ir kitas inžinerines priemones rengiant statinio projektą turi būti suderinti su neįgaliųjų organizacijomis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (Gairių 3.5 papunktis). <i>Veiklos 2. Regiono turistinio patrauklumo didinimas ir 3. Regiono investicinio patrauklumo didinimas</i> Remiantis Regioninės pažangos priemonės 01-004-07-01-01 (RE) „Paskatinti regionų, funkcinį zonų, savivaldybių ir miestų ekonominį augimą pasitelkiant jų turimus išteklius“ finansavimo gairių¹³ nuostatomis: - įgyvendinant projektus, prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo: - investuojant į viešąjį turizmo infrastruktūrą bei viešųjų paslaugų efektyvumo gerinimą ir pramoninių ir (ar) komercinių teritorijų išvystymo netolygumų pašalinimą, bus prisidedama prie 8-ojo Darnaus vystymosi tikslo „Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą“; - įgyvendinant projektus nebus daroma reikšminga žala aplinkos tikslams; - projekte nebus numatyta veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui. - projektai atitiks Finansavimo gairių 4 dalyje nustatytus horizontaliųjų principų laikymosi reikalavimus. Veikla 4. Civilinės saugos sistemos stiprinimas. Įgyvendinant veiklą, bus laikomasi LR vidaus reikalų ministerijos regioninės pažangos priemonės 01-004-10-04-01 „Stiprinti civilinę parengtį“ finansavimo gairėse (toliau – Gairės) numatytų HP reikalavimų, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą. Įgyvendinant veiklas bus prisidedama prie darnaus vystymosi principo, derinant socialinius, aplinkosauginius ir ekonominius aspektus. Socialiniu požiūriu bus didinamas gyventojų saugumas ir užtikrinamas tolygesnis apsaugos priemonių prieinamumas visoms visuomenės grupėms. Aplinkosauginiu aspektu planuojama naudoti esamą infrastruktūrą, ją modernizuoti ir pritaikyti, taip mažinant naujos statybos poveikį aplinkai, o nauji sprendiniai leis efektyviau naudoti išteklius. Ekonominiu požiūriu investicijos didins infrastruktūros atsparumą, mažins galimų ekstremalių situacijų žalą ir ilgalaikes išlaidas, taip prisidedant prie tvaraus regiono vystymosi. Įgyvendinant veiklas
--	--

¹³ Patvirtintos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2023 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. 1V-188 „Dėl Regioninės pažangos priemonės 01-004-07-01-01 (RE) „Paskatinti regionų, funkcinį zonų, savivaldybių ir miestų ekonominį augimą pasitelkiant jų turimus išteklius“ finansavimo gairių patvirtinimo

		bus taikomi universalūs dizaino principai, užtikrinant, kad priedangos būtų prieinamos visiems gyventojams, nepriklausomai nuo jų amžiaus ar fizinių galimybių Veikla 5. Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos bei atsparumo grėsmėms stiprinimas. Įgyvendinant geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros saugumo didinimo veiklas, bus prisidedama prie Darnaus vystymosi principo įgyvendinimo, užtikrinant patikimas ir saugias vandens tiekimo paslaugas, mažinant galimą ekstremalių situacijų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, didinant infrastruktūros atsparumą bei efektyvesnį išteklių naudojimą. Tai prisideda prie tvarios infrastruktūros plėtros, aplinkos apsaugos ir gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo. <i>Įgyvendinamos veiklos prisidės prie Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės tikslų: 6-ojo tikslo „Švarus vanduo ir sanitarija“, 11-ojo tikslo „Tvarūs miestai ir bendruomenės“, 13-ojo tikslo „Klimato kaitos poveikio švelninimas“ bei 16-ojo tikslo „Taika, teisingumas ir stiprios institucijos“, stiprinant visuomenės atsparumą grėsmėms, kritinės infrastruktūros patikimumą ir pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms.“</i>
2.	Inovatyvumo (kūrybingumo)	Veikla „Darnaus judumo priemonių diegimas Mažeikių ir Telšių miestuose“ Priemonės veiksmais/projektais tiesiogiai prisidėti prie inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo įgyvendinimo nenumatoma. Veiklos 2.Regiono turistinio patrauklumo didinimas ir 3. Regiono investicinio patrauklumo didinimas. Įgyvendinant projektą pagal šią pažangos priemonę veiklas bus netiesiogiai prisidedama prie Inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo įgyvendinimo. Veikla 4. Civilinės saugos sistemos stiprinimas – tiesiogiai prisidėti prie inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo įgyvendinimo nenumatoma. Veikla 5. Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos bei atsparumo grėsmėms stiprinimas – tiesiogiai prisidėti prie inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo įgyvendinimo nenumatoma.
3.	Lygių galimybių visiems	Veikla 1. „Darnaus judumo priemonių diegimas Mažeikių ir Telšių miestuose“ Įgyvendinant projektą neturi būti pažeidžiami lygių galimybių ir nediskriminavimo principai (dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos, negalios ar kitų aspektų), įskaitant prieinamumo visiems reikalavimo užtikrinimą (paslaugų, infrastruktūros, fizinės ar e. aplinkos sprendimai, informacijos, transporto prieinamumo ir pan.). Turi būti laikomasi universalūs produktų (gaminų, paslaugų, transporto, fizinės ar e. aplinkos, infrastruktūros), kuriais gali naudotis visi žmonės kuo platesniu mastu, dizaino, neatsižvelgiant į šių produktų funkcijas. Ypač turi būti atsižvelgiama į prieinamumo (įskaitant informacines ir ryšių technologijas) užtikrinimą negalia turintiems asmenims Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos 9 straipsnyje nurodytomis priemonėmis. Veiklos 2.Regiono turistinio patrauklumo didinimas ir 3. Regiono investicinio patrauklumo didinimas.

	Pažangos priemonės veiklomis bus prisidedama prie lygių galimybių principo, nes tiek tiekėjai, vykdančys rangos darbus ir/ ar paslaugas, tiek visi sukurto/pagerintos infrastruktūros vartotojai nebus diskriminuojami dėl jų lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui bei turės galimybę nevaržomai tokiomis pačiomis kaip ir kitų asmenų sąlygomis naudotis paslaugomis, infrastruktūra, ir kitomis priemonėmis. <i>Veikla 4. Civilinės saugos sistemos stiprinimas</i> Projekte nebus apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui, taip pat veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui. Įgyvendinant projekto veiklas, bus prisidedama prie lygių galimybių ir nediskriminavimo principo įgyvendinimo, t. y. užtikrinamas universalus dizaino, kaip tai apibrėžta Statybos įstatymo 2 straipsnio 109 dalyje, reikalavimų įgyvendinimas. Įgyvendinant veiklas, bus prisidedama prie darnaus vystymosi, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo, principo įgyvendinimo, nedarant reikšmingos žalos aplinkos tikslams, nustatytiems 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, 17 straipsnyje. <i>Veikla 5. Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos bei atsparumo grėsmėms stiprinimas.</i> Projekte nebus apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principą; taip pat nebus veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant horizontalaus darnaus vystymosi principą.
--	---

VII SKYRIUS IŠANKSTINĖS SĄLYGOS

Veikla 1., Darnaus judumo priemonių diegimas Mažeikių ir Telšių miestuose“

Pažangos priemonei nustatyta išankstinė sąlyga – savivaldybės tarybos patvirtintas darnaus judumo mieste planas, kurio parengimas finansuotas 2014–2020 m. ES fondų lėšomis.

Išankstinę sąlygą įgyvendina dvi Telšių regiono savivaldybės:

1. Mažeikių rajono savivaldybės taryba 2017 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. T1-286 patvirtino Mažeikių miesto darnaus judumo planą. Pakeitimas patvirtintas 2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T1-178 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2017 m. spalio 27 d. sprendimo Nr. T1-286 „Dėl Mažeikių miesto darnaus judumo plano patvirtinimo“ pakeitimo“

2. Telšių rajono savivaldybės taryba 2024 m. lapkričio 28 d. sprendimu Nr. T1-415 „Dėl Telšių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 31 d. sprendimo Nr. T1-166 „Dėl Telšių miesto darnaus judumo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtino Telšių miesto darnaus judumo planą.

Veiklos 2. Regiono turistinio patrauklumo didinimas ir 3. Regiono investicinio patrauklumo didinimas

2022–2030 m. regionų plėtros programoje Vidaus reikalų ministerijos regioninėms pažangos priemonėms 01-004-07-01-01 (RE) „Paskatinti regionų, funkcinį zonų, savivaldybių ir miestų ekonominį augimą pasitelkiant jų turimus išteklius“ nustatyta išankstinė sąlyga – patvirtintos teritorinės strategijos, atitinkančios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos Prieiglos, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (Bendrųjų nuostatų reglamento), 29 straipsnio reikalavimus ir patvirtintose regionų plėtros planų pažangos priemonėse yra numatytos veiklos šioms strategijoms įgyvendinti.

Šios pažangos priemonės veiklos ir jų projektai atitinka 2024–2029 m. Telšių regiono funkcinės zonos strategijos veiksmus, strategija patvirtinta visų Telšių regiono savivaldybių tarybų sprendimais:

Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1-177 „Dėl 2024-2029 m. Telšių regiono Funkcinės zonos strategijos patvirtinimo“, pakeitimas patvirtintas *Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2025 m. gegužės 22 d. sprendimu Nr. T1-171*

Plungės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1-144 „Dėl 2024-2029 m. Telšių regiono Funkcinės zonos strategijos patvirtinimo“, pakeitimas patvirtintas *Plungės rajono savivaldybės tarybos 2025 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. T1-188*

Rietavo savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1-86 „Dėl 2024-2029 m. Telšių regiono Funkcinės zonos strategijos patvirtinimo“, pakeitimas patvirtintas *Rietavo savivaldybės tarybos 2025 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. T1-87*

Telšių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1-215 „Dėl 2024-2029 m. Telšių regiono Funkcinės zonos strategijos patvirtinimo“, pakeitimas patvirtintas *Telšių rajono savivaldybės tarybos 2025 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. T1-209*

Projektai, įgyvendinami pagal pažangos priemonės 2 veiklą „Regiono turistinio patrauklumo didinimas“ ir 3 veiklą „Regiono investicinio patrauklumo didinimas“ atitinka Regioninės pažangos priemonės 01-004-07-01-01 (RE) „Paskatinti regionų, funkcinį zonų, savivaldybių ir miestų ekonominį augimą pasitelkiant jų turimus išteklius“ finansavimo gaires.

Veikla 4. Civilinės saugos sistemos stiprinimas – pažangos priemonės veiklai, įgyvendinamai pagal regioninės pažangos priemonės 01-004-10-04-01 (RE) „Stiprinti civilinę parengtį“ finansavimo gaires, išankstinių sąlygų nėra nustatyta.

Veikla 5. Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos bei atsparumo grėsmėms stiprinimas. Pažangos priemonės veiklai, įgyvendinamai pagal regioninės pažangos priemonės 02-001-06-07-03 (RE) „Didinti geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros saugumą“ finansavimo gaires, nustatyta **išankstinė sąlyga** – *projekto veiklų atitiktis patvirtintiems Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių saugumo planams, vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 15 straipsnio 2 dalimi.*

Pareiškėjai užtikrina, kad išankstinė sąlyga bus įvykdyta iki planuojamo projekto įgyvendinimo plano (PIP) pateikimo Centrinei projektų valdymo agentūrai, patvirtinant Saugumo planus nustatyta tvarka.

VIII SKYRIUS
PAŽANGOS PRIEMONĖS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Lentelė Nr. 2

Pažangos priemonės veiklų produkto rodikliai							
Veiklos pavadinimas	Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siekimos rodiklio reikšmės		Siekimos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpiinė reikšmė (2024)	Galutinė reikšmė (2029)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Darnaus judumo priemonių diegimas Mažeikių ir Telšių miestuose	P.S.2.1035	Igyvendintos darnaus judumo priemonės, skaičius	2 067 518	1 755 864,79	0	7	Numatoma, kad bus įgyvendintos 7 darnaus judumo priemonės. Mažeikiuose planuojama įgyvendinti 1 darnaus judumo priemonę (viešojo transporto autobusuose ir sustojimo stotelėse įdiegti skaitmeninius ekranus, įsigyti transporto bilietų kasos aparatus). Telšiuose planuojama įgyvendinti 6 darnaus judumo priemones (įrengti naujų viešojo transporto stotelių, rekonstruoti esamas stoteles, įrengti keleivių laukimo paviljonus, švieslentes stotelėse, atnaujinti ir įdiegti išmaniąsias transporto eismo valdymo sistemas Telšių miesto sankryžose, kt. Taip pat planuojama įrengti 2 dviračių remonto stoteles, 11 dviračių stovėjimų vietų ir saugyklų, 7 vnt. dviračių laikymo stoginių prie gimnazijų ir progimnazijų, 2 dviračių remonto stoteles).
	P.B.2.0058	Dviračiams skirta infrastruktūra, kuriai suteikta parama, kilometrai	13 622 112,60	11 578 793,21	0	14,942	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta atsižvelgiant į savivaldybių pateiktus pasiūlymus dėl projekto įtraukimo į regiono plėtros planą. Mažeikiuose planuojama įrengti/modernizuoti 7,842 km dviračiams skirtos infrastruktūros: V. Kudirkos g., Žemaitės g., Pavenčių g., Pervazos g., Židikų g., Laisvės g., Aitvaro g., Žemaitijos ir Viekšnių g., tiltas per Ventos upę. Telšiuose planuojama įrengti/modernizuoti 7,1 km dviračiams skirtos infrastruktūros: nuo Zakso kalno iki Mastupio g. 20,

							Saulėtekio g. nuo Luokės g. iki Tryškių g., Luokės g. atkarpa nuo Saulėtekio g. iki Lygumų g., Lygumų g. nuo Luokės g. iki Tryškių g. per Tulpių g., Parko g., Malūno g., Miško, Alyvų, Plungės g. Taip pat planuojama įrengti 3 vnt. dviračių remonto stotelių, 2 elektrinių dviračių stovus su įkrovimu, 10 vnt. dviračių stovėjimų aikštelių ir vietų, 7 vnt. dviračių laikymo stoginių prie gimnazijų ir progimnazijų, 3 vnt. prie geležinkelio ir autobusų stočių bei regioninės ligoninės.
2. Regiono turistinio patrauklumo didinimas	P.B.2.0076	Integruoti teritorinio vystymo projektai, projektai	26 715 030,73	22 707 770,21	0	24	Rodikliai yra perkelti iš FZ strategijos. Preliminari reikšmė apskaičiuota remiantis Plano pažangos priemonės aprašo projektų nuo Nr. 2.1 iki 2.34 duomenimis.
	P.S.2.1039	Sukurtos arba atkurtos atviros erdvės, kvadratiniai metrai			0	2948639	Rodikliai yra perkelti iš FZ strategijos. Preliminari reikšmė apskaičiuota remiantis Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 2.2–2.34 duomenimis.
	P.B.2.0058	Dviračiams skirta infrastruktūra, kuriai suteikta parama, kilometrai			0	9,11	Rodikliai yra perkelti iš FZ strategijos. Preliminari reikšmė apskaičiuota remiantis Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 2.17, 2.20, 2.22, 2.27, 2.31 duomenimis.
3. Regiono investicinio patrauklumo didinimas	P.B.2.0076	Integruoti teritorinio vystymo projektai, projektai	6 592 084	5 603 269	0	7	Rodikliai yra perkelti iš FZ strategijos. Preliminari reikšmė apskaičiuota remiantis Plano pažangos priemonės aprašo projektų nuo Nr. 3.1 iki 3.9 duomenimis.
	P.S.2.1039	Sukurtos arba atkurtos atviros erdvės, kvadratiniai metrai			0	70 823	Preliminari reikšmė apskaičiuota remiantis Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 3.4, 3.5, 3.7 duomenimis.
4. Civilinės saugos	P.S.2.1048	Naujos arba modernizuotos priedangos	3 954 863	3 757 118	0	21 (2030)	Reikšmė paskaičiuota pagal Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 4.1 - 4.4 duomenis.

sistemos stiprinimas	P.B.2.0029 (RCO 29)	Pastatytų arba renovuotų daugiafunkčių priedangų talpumas			0	4 731 (2030)	Reikšmė paskaičiuota pagal Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 4.1 - 4.4 duomenis.
	P.S.2.1049	Modernizuoti savivaldybių ekstremaliųjų situacijų operacijų centrai			0	1 (2030)	Reikšmė paskaičiuota pagal Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 4.1 - 4.4 duomenis.
5. Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros apsaugos bei atsparumo grėsmėms stiprinimas	P.S.2.1045	Įdiegtos vandenviečių, viešųjų geriamojo vandens tiekėjų, nuotekų tvarkytojų valdymo centrų apsaugos priemonės	3 396 292	3 226 475	0	684 (2030)	Reikšmė paskaičiuota pagal Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 5.1 - 5.4 duomenis.
			56 347 900,33	48 629 290,21			

Lentelė Nr. 3

Pažangos priemonės rezultato rodikliai							
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Pradinė rodiklio reikšmė (2021)	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siekimos rodiklio reikšmės		Siekimos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (2024)	Galutinė reikšmė (2029)	
1	2	3			6	7	8
R.B.2.2064	Dviračiams skirtos infrastruktūros naudotojų skaičius per metus Naudotojai per metus	0	13 622 112,60	11 578 793,21	0	17 700	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta atsižvelgiant į savivaldybių pateiktus pasiūlymus dėl projekto įtraukimo į regiono plėtros planą. Planuojama, kad rodiklio galutinė reikšmė sieks 17700 naudotojų per metus. Mažeikių mieste sukurta dviračiams skirtos infrastruktūros naudotojų skaičius sieks 14000 naudotojų, Telšių mieste – 3700.
R.S.2.3039	Metinis konsoliduotų viešųjų paslaugų vartotojų skaičius Vartotojai per metus	0	33 307 114,73	28 311 039,21	0	11700	Rodikliai yra perkelti iš FZ strategijos. Rodiklio preliminarinė reikšmė apskaičiuota remiantis Plano pažangos priemonės aprašo projektų 2.1, 3.1, 3.6, 3.8 ir 3.10, 3.11 duomenimis (turizmo ir verslo veiklos, 5000+6700). Projektas 3.10 bus įgyvendinamas pagal regioninės pažangos priemonės Nr. 01-Nr. 004-07-01-01 finansavimo gaires (7.1) Projektas 3.11 bus įgyvendinamas pagal regioninės pažangos priemonės Nr. 01-004-07-02-01 finansavimo gaires (7.2).
R.S.2.3040	Sukurtos arba atkurtos teritorijos, naudojamos ekonominei, rekreacinei ar turizmo paskirčiai Hektarai				0	515,8991	Preliminari rodiklio preliminarinė reikšmė apskaičiuota remiantis Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 2.2–2.34, 3.4 – 3.7 duomenimis (turizmo ir verslo veiklos 507,6716+8,2275).

R.S.2.3025	Dviračiams skirtos infrastruktūros metinis naudotojų skaičius, naudotojai per metus				0	17 300	Rodikliai yra perkelti iš FZ strategijos. Preliminari rodiklio reikšmė apskaičiuota remiantis Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 2.17, 2.20, 2.22, 2.27, 2.31 duomenimis (turizmo veikla).
R.B.2.2096 (RCR 96)	Gyventojai, galintys pasinaudoti apsaugos nuo su klimatu nesusijusios gamtinio pavojaus rizikos ir nuo su žmogaus veikla susijusios rizikos priemonėmis Asmenys		3 954 863	3 757 118	0	4 731 (2030)	Reikšmė paskaičiuota pagal Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 4.1 - 4.4 duomenis.
R.S.2.3055	Viešieji vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, kurie investuoja į saugaus vandens tiekimo užtikrinimo priemones, siekiant padidinti įmonių veiklos atsparumą		3 396 292	3 226 475	0	4 (2030)	Reikšmė paskaičiuota pagal Plano pažangos priemonės aprašo projektų Nr. 5.1 - 5.4 duomenis.
			54 280 382,33	6 873 425,42			

* - pažangos lėšų suma rezultato ir produkto rodikliui pasiekti skiriasi, nes produkto rodiklis P.S.2.1035 Įgyvendintos darnaus judumo priemonės neturi rezultato rodiklio atitikmens. Todėl pažangos lėšų suma rezultato rodikliui pasiekti yra mažesnė.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2024 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. 3-198 patvirtintais 22–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtros programos regioninės pažangos priemonės Nr. 10-001-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“ finansavimo gairių pakeitimais nustatyta, kad rodiklio numatomas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis siekiama ne projekto, o Investicijų programos uždavinio lygiu (Gairių 2-a, 4-a veiklomis); RPPI pažangos priemonių aprašuose prisidėjimas prie šio rodiklio neturi būti planuojamas.

Regiono plėtros tarybos administracijos
direktorius

Julijana Gnadt

(parašas)

(vardas ir pavardė)